

Pestprotocol BvB

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Voorwaarden op schoolniveau	3
Voorwaarden op leerkrachten niveau	3
De directe curatieve aanpak	4
Hulp aan het gepeste kind	5
Vertrouwenspersoon	5
Hulp aan de pester	6
Pesten buiten schooltijd	7
Verslaglegging	7

Pestprotocol BvB

Voorwoord

Dit pestprotocol heeft als doel:

"Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen".

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Op de Bernardus van Bockxmeerschool werken we met een gedragsprotocol.

Ondanks alle inspanningen komt pesten helaas op alle scholen voor. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Pesten op school is een ingewikkeld probleem. Dat betekent dat scholen het serieus moeten aanpakken. Een vereiste daartoe is dat alle betrokkenen, leerkrachten ouders en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden.

Ons onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee willen wij een aanzet geven tot het verbeteren van het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen.

Bij ons op school gaan we uit van de zogenaamde vijfsporen aanpak.

- Hulp bieden aan het gepeste kind.
- Hulp bieden aan de pester.
- Hulp bieden aan de zwijgende middengroep.
- Hulp bieden aan de leerkracht.
- Hulp bieden aan de ouders.

Voorwaarden op school niveau:

- Het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem.
- Het gericht voorlichten van alle betrokkenen van de BvB.
- Het aanstellen van een vertrouwenspersoon op school.
- Het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten".
- Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zonodig bijgesteld.
- Streven naar een goed pedagogisch klimaat.
- Regelmatig terugkerend catechese lessen en B.O.M. lessen.
- Materiaal om in projectvorm aandacht te besteden aan het pesten.

Op leerkracht niveau:

- Het team is in zijn geheel verantwoordelijk voor het welzijn van alle leerlingen.
- Van iedere leerkracht wordt verwacht, dat hij/zij werkt aan een positieve groepsvorming. O.a. door toepassing van het gedragsprotocol.
- Leerkrachten kunnen signaleren als pesten desondanks optreedt. Hij/zij kan daarbij gebruik maken van informatie van ouders, collega's, medeleerlingen en van de gepeste leerling.
- De leerkracht neemt duidelijk stelling. Na signaleren van pestgedrag geeft hij/zij duidelijk aan dat hij/zij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt.
- Hij/zij probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen van het slachtoffer.
- Hij/zij probeert het invoelend vermogen van de pester te vergroten. (Als jij nu eens gepest werd?.....)
- Wanneer het pesten ondanks alle inspanningen doorgaat of opnieuw de kop opsteekt, gaat de school, respectievelijk de leerkracht, over tot een **directe, curatieve aanpak**.

Hierin staat de leerkracht niet alleen. Het team is in zijn geheel verantwoordelijk voor het welzijn van alle leerlingen. Hij/zij kan een beroep doen op collega's en internbegeleider. Hij/zij kan onze zorgbreedte procedure volgen.

De directe curatieve aanpak.

De directe curatieve aanpak bestaat uit twee methoden.

1. De niet confronterende methode.
2. De confronterende methode.

1. De niet confronterende methode.

Deze methode wordt toegepast als de leerkracht vermoedt dat er sprake is van onderhuids pesten. (niet zelf waargenomen)

- Hij/zij schakelt collega's in om vermoedens mogelijk te versterken.
- Ondertussen stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde in de les, om zo bij het probleem in de klas te komen. Op deze manier geeft de leerkracht ook een eerste "signaal" af. Mogelijke onderwerpen: Oorlog en vrede; gevoel van overwinnaars en overwonnen, mensenrechten, rechten van het kind, machtsmisbruik in het algemeen, kindermishandeling door volwassenen e.d.
- Gedragsprotocol bespreken.
- Praten over buitensluiten in het algemeen en in de klas. Dit een keer in een rollenspel of in een gymles praktiseren.
- Wachten op een moment dat de leerkracht of een collega het daadwerkelijk ziet en dan duidelijk stelling nemen.

2. De confronterende methode

Deze methode past de leerkracht toe als een leerling voor zijn/haar ogen wordt gepest. (lichamelijk en/of geestelijk)

- De leerkracht neemt duidelijk stelling.
- Voert een gesprek met de klas over pesten in het algemeen.
- Spreekt met de leerlingen naderende regels af.
- Behandelt het probleem tijdens een bepaalde les.

Hulp aan het gepeste kind:

Kinderen die voortdurend worden gepest, reageren meestal door passief gedrag of gaan ze uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn aangeleerd als reactie op het gepest worden. Aangeleerd gedrag kan weer afgeleerd worden. Vaak verdwijnt bepaald afwijkend gedrag als het pesten is gestopt. Toch kunnen vormen van afwijkend gedrag ook langdurig aanwezig blijven. Vormen van afwijkend gedrag kunnen zelfs aanleiding zijn tot pesten.

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest. Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kan reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest. (aanleiding bespreekbaar maken.)
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s) Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- De leerkracht kan gebruik maken van de internbegeleider en andere collega's.
- Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de leerkracht samen met de ouders het gepeste kind zijn/haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Zonodig wordt hierbij hulp van professionele instellingen ingeschakeld, zoals OBD, schoolmaatschappelijkwerk, RIAGG (via huisarts) e.a.

Vertrouwenspersoon.

Indien de ouders van het gepeste kind vinden dat de leerkracht, respectievelijk de school onvoldoende of onjuist gehandeld heeft, of er naar de mening van de ouders niet het gewenste resultaat is bereikt, kunnen zij via de vertrouwenspersoon een klacht indienen bij de externe vertrouwenspersoon.

- Deze gaat na of door de leerkracht/school al het mogelijk is gedaan wat redelijkerwijs van een leerkracht/school verwacht mag worden.
- Hij/zij bemiddelt eventueel tussen ouders en de school.
- Wordt er voor de betrokken partijen geen bevredigende oplossing bereikt, dan legt hij/zij de klacht neer bij de klachtencommissie.
- De klachtencommissie behandelt de klacht en adviseert het bevoegd gezag.

Hulp aan de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (eerder zelf gepest, baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, Gedrag als gevolg van televisiegeweld, verloren bij sport of spel)
Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht de *gevoeligheid* van de pester voor wat hij het gepeste kind heeft aangedaan te vergroten.
Aanvullend materiaal hierbij kan ondersteunen. B.v. brieven van gepeste kinderen of van ouders van gepeste kinderen laten lezen. Samen video's/dvd's bekijken met gesprekken van kinderen en/of hun ouders.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- De leerkracht kan een rollenspel laten spelen, waarbij de pester ervaart hoe het is om buitengesloten te worden.
- Leerkracht maakt afspraken met de pester over gedragsverandering. Aan het eind van de week komt de naleving ter sprake.
- Contact tussen ouders en school; Als bovenstaande niet helpt wordt een gesprek met de ouders aan gegaan. Elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- De leerkracht vraagt hun medewerking om aan het pestprobleem een einde te maken. Dit gesprek wordt pas nu gehouden omdat de meeste kinderen hun gedrag snel aanpassen als het pesten in een vroeg stadium wordt aangepakt. Soms is dit zelfs nodig om de pester te beschermen tegen mogelijk al te rigoreus (lichamelijk) straffen door de ouders.
- De leerkracht kan gebruik maken van de internbegeleider en andere collega's.
- Als het pestgedrag blijft voortduren wordt hulp van buitenaf ingeschakeld voor sociale vaardigheidstraining. Dit kan door de OBD of door Bureau Jeugdzorg. Ouders dienen hiervoor toestemming te geven.
- Weigeren de ouders en blijft de pester volharden in zijn gedrag, dan wordt overgegaan tot schorsing, eventueel gevolgd door verwijdering van school.

Pesten buiten schooltijd

Ook aan pesten na schooltijd zal aandacht besteed moeten worden. De school is niet verantwoordelijk voor de leerlingen en hun gedrag buiten de schooltijden. Het is echter bekend dat ervaringen die de kinderen op doen in hun vrije tijd, door kunnen werken tijdens de schooltijd.

Leerkracht en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Aan ouders de vraag om melding te maken van pestgedrag na schooltijd en alert te zijn op nieuwe vormen van pesten zoals pesten via MSN en SMS.

Verslaglegging

Verslaglegging is voor een goede uitvoering van het protocol noodzakelijk.

Verslaglegging over de pester en over het gepeste kind. Zorgvuldige verslaglegging geeft helderheid over de afspraken en de verdeling van de verantwoordelijkheden. Daarnaast kun je op basis van verslaglegging de gevolgde werkwijze evalueren en hierover verantwoording afleggen.

In de verslaglegging beschrijf je objectief de gebeurtenis.

Daarnaast alle besluiten en afspraken die worden genomen.

Ouders hebben recht op inzage van het verslag van hun kind.

Stop is Stop

Wat kun je doen als een ander kind je hindert?

1. Soms doet een kind iets wat jij niet leuk vindt. Dat kan heel vervelend zijn. Je kunt dan gaan slaan of gaan schelden of gaan huilen of niks zeggen. Dat zijn meestal geen goede manieren om voor jezelf op te komen.
2. Je kunt het goed aanpakken door dit stappenplan te gebruiken. Op de volgende bladzijden leer je hoe je dat moet doen.
3. Als de lastpak dan nog steeds niet naar je luister: ga dan naar je vader of je moeder of meester of juf. Die moeten je dan helpen.

Laat daarom dit boekje ook aan hen lezen.
Veel succes ermee!

STOP=STOP

STAPPENPLAN

WAT JE KUNT DOEN ALS EEN
ANDER KIND JE HINDERT

Een boekje voor kinderen en volwassenen

STAP 2

Zeg nogmaals (iets duidelijker, iets harder):

Kijk goed naar wat er gebeurt.
Soms duurt het eventjes voordat ze luisteren.
Vaak helpt het, want nu hebben ze goed gehoord
wat je niet leuk vindt.

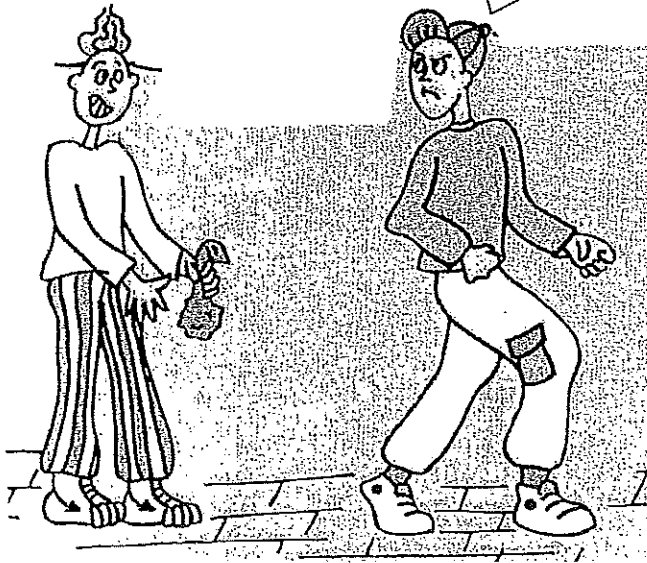
Maar sommige kinderen willen niet luisteren. Ze gaan gewoon door.
Dat is niet aardig van ze.

Wat kun je dan doen?

Stap 4

Ga het vertellen. Zeg:

NU GA IK NAAR DE MEESTER
(of de juf, of mijn moeder of mijn vader)

EN DAN GA JE ER OOK NAAR TOE.

Soms houden ze dan eindelijk op. Dan hebben ze nog net geluk. Maar meestal moet je ook echt naar de meester (of juf, enzovoorts) toegaan. En die moet je dan helpen. Want jij hebt er nu alles aan gedaan om het goed op te lossen.